

מישפט

תרגיל הבומרנג

התרגיל המישפטי של האחים אלפרון ושאר הנאשמים בתיקם.

אילנה אלון

חיך רחב היה שפוך על פניהם של האחים אלפרון ויתר הנאשמים בתיק הסחיטה באויר, מים, כאשר הופיעו לדיון בהעמדתם לדין,

אלי עזת, העולם הזה

אחרי שהתובעות, רות דויד ועמיתתה, ביקשו את מעצרים של הנאשמים עד תום ההליכים, דרשו הנאשמים לרדות את הריון, כדי שיוכלו לקרוא את כתביהאישום הארוך ולהגיב עליו. הם הסבירו כי מאחר שאין להם כסף, ייאצלו לבקש מבית-הדין מישפט למנות להם סניגורים. ואז התגלה התרגיל.

שניים מול שתיים. מישפטן כלשהו גילה בודאי לנאשמים כי לאומן שונה היי חוק, כך שגם בעבירות שבהן נאשמו חייב בית-הדין מישפט למנות סניגור לנאשמים. האלי פרונים פיטרו את עורכידינם, למראית-עין או למעשה, וביקשו מבית-הדין מישפט למנות להם עורכדין על חשבון המדינה.

מי שמכזי את מצב עורכדיהרין הממונים בתל-אביב, יודע כי אין כל אפשרות לגייס 16 עורכדין ממונים עבור כל הנאשמים בתיק. מה גם, שכאשר המדינה ממנה את הסניגור, היא חייבת לממן את צילום כל חומר-הראיות בתיק — במיקרה זה חומר הממלא כמה אר-גזים.

היה ברור כי הנאשמים חשבו שבקשתם הבלתי-צפויה תגרום מבוכה וחוסר-אונים ל-בית-הדין המישפט ולמערכת המישפטית, ותטיל עליה נטל כלכלי שלא תוכל לעמוד בו. אך מאחר שהחוק מחייב מינוי סניגור במיקרה זה, לא תוכל המערכת להתנער מחובתה, והנאשמים ייצאו נשכרים.

מישהו לחש לנאשמים כי יתברר לבית-הדין מישפט שאין כל אפשרות למנות כליכך הר-בה סניגורים, וכי לכן יימשך הריון המישפטי זמן ממושך מאוד. או ייאליץ בית-הדין מישפט לשחרר את הנאשמים, ולא יחזיקם במעצר עד תום ההליכים, היכולים להימשך שנים רבות. כל זה הסביר את החיך הרחב על שפתי הנאשמים, ואת תיקותיהם לשיחרור מוקדם. אלא שבית-הדין מישפט השבית את שימתתם בעורה באיכה.

התובעת אמרה כי מאחר שעבור התביעה פעלו רק שתי עורכות-דין, הרי שגם לנ-אשמים יספיקו שני סניגורים, שייצגו את כולם. השופט סגלסון החליט שלא להחליט, ודחה את הריון במעצר.

כאשר הגיעו הנאשמים לריון השני, כבר היה ברור שאף עורכדין אחד לא יסתכן בהתי-רבות לשמש כסניגור ממנה של האליץ רונים, ובכך להשבית את התרגיל שלהם. מה גם שהם טענו כי ייתכנו ביניהם ניגודי-איני טרסים, ולכן לא יוכלו להסתפק בשני סני-גורים בלבד.

השופט סגלסון דחה שנית את הריון בכי קשה, והיא תישמע כאמצע חודש מאי. ביי נתיים יושבים הנאשמים בכלא, מבלי שהוחל אף בשמיעת מישפטם.

סבלנות ברזל. כאשר יתחיל הריון, ודם עדיין בלתי-מיוצגים, קשה להניח שיוכי לו לטעון את הטענות המישפטיות הטובות ביותר עבורם, ללא עזרת עורכדין. גם אם לא יימצאו סניגורים ממונים, יש להניח ש-בית-הדין מישפט יאריך את מעצרים עד תום הה-ליכים. על פי החוק הם צפויים לשבת במעצר שנה תמימה, ויש אפשרות להארכה לעור כמה חודשים. אם עד אז לא יסתיים מישפטם, יתכן שבית-הדין מישפט יהיה נאלץ לשחררם ממעצרים.

אולם כדי להחזיק מעמד במעצר כליכך הרבה זמן, יהיה על הנאשמים להתאזר בסכי-לנות וברזל. האם יוכלו 16 הגברים הצעירים לסבול את המעצר במשך תקופה ממושכת כליכך, מבלי שיתעוררו ביניהם חילוקי-דעות, מריבות וניגודי-אינטרסים?

עורכדינם לשעבר של הנאשמים טוענים ברצינות שלא היה כאן תרגיל, אלא שאמנם נגמרו לאלפרונים הכסף, והם אינם יכולים לממן את ההגנה המישפטית. לדברי עורכדי הריון שילמו הנאשמים סכומים גדולים בעת מעצרים, הם צריכים להחזיק 16 מישפחות שמפרנסיהן נמצאים במעצר, והסכום שיי-אלצו לשלם עבור עורכדיהרין, שייצגו אותם במישפט הארוך והמטורף, הוא כה גבוה, עד שאינם יכולים לעמוד בו.

שרית רום (משמאל), בת „הדור השני“ של השואה, בוידיו אישי מאוד:

החצר, ורוצחים את הורי אבי מול עיני היי לדים. עורפים את ראשיהם. כן, זה נכון? או שמאל חלמתי? ספר. ספר סוף-סוף. חלל ריק. אצלנו בבית לא מספרים. לא אומרים דבר.

„אני רוצה עוד בצלחת“. לא. אסור. כשי תגמרי, תקבלי עוד. אצלנו בבית לא מבזבזים אוכל. אסור לזרוק. הן לנו אפילו זה לא היה.“

אבל, אני רוצה עוד, הרבה בצלחת. עוד. עוד...
מעניין: היום, כשבני הקטן, בן ה-4, מבקש „הרבה, המון“, אני מוצאת את עצמי, מבלי משים, ממלאה לו את הצלחת ב„הרבה, המון“.

רק שלא ירגיש כפי שהרגשתי אני כל ילדתי. המקרר תמיד היה מלא. לחם מוחבא בכל מקום אפשרי. לא רק במקפיא. פעם בשבוע היו עושים מהלחם ניסיונות לבישור לים אחרים. אם כתוספת לקציצות, אם כגעפילטע פיש“. לחם לא זורקים. אם נופל לחם על הריצפה, אבא מבקש לנשקו. הכבוד ללחם. להם, אפילו לחם, לא היה.

אחרי שנים סיפרה אבא, בעיקבות מתנת נקניק הרץ — סלמי הונגרי שקיבלנו, כי

רבי יובי-השואה.

ניגשת לסיפוריית-הווידאו הקרובה, לארגן לי קלטות לצפייה בערב, כאשר תקרין הטלוויזיה את תוכניות-השואה. כמה שיותר, ומצחיקות ככל האפשר.

נכנסת לסופרמרקט, קונה המון ממתקים. חגיגה. דואגת להזמין חבר או שניים והופ להפנינג. הולכת להגות את יובי-השואה, ברר כי שלי.

בת של ניצולים. מה שנקרא ומוגדר היום בפייכל „דור שני“. לא סובלת ימי-השואה. לא שייך לי, לא רוצה להיות חלק. רי לי כמה שאני סוחבת במילא. שיתאבלו האחרים. אני את האבל המסויים הזה שלי חיה יום-יום.

נולדתי מנישואין קלאסיים של שני ניצור ליישואה — הוא מפולין, היא מהונגריה — שהגיעו לארץ מ„שם“ אחרי שהיו במח נותרו, חסרי-כל, משאירים מאחוריהם שפה, מינהגים, זיכרונות-ילדות. משאירים מאחוריהם מאכלים וריחות, צחוק והומור. משאירים מאחוריהם זיכרונות הטמונים עמוק בניכרנישמתם. הם מלעורר.

נולדתי לזוגיהורים, שכל קשר בינם יכול היה להתרחק רק על מצע מפואר זה של

יום השואה שלי!

למעשה הנקניק הטוב באמת היה פיק, ולא הרץ הידוע. „את יודעת, פיק היה שיני למישפחה יהודית מהונגריה. הם היו איתנו במחנה (ברג'בלזן). ראיתי את מר פיק מוכר את הפאטנט ואת בית-החרושת תמורת שני סנטימטרים של חם... אולי את רוצה לאכול, לשתות?“ וכבר נסתם הגולל. חלל ריק?

אולי נצטרך לברוח

מה עניין עושים מהאוכל. בוקר. אורח חתי-בוקר על השולחן. מוכרחים לאכול. אמא טורפת פרוסת-לחם עם תמאה בקצב של בים בשנייה, בולעת מבלי ללעוס. ???

כעבור שנים אחרות, בעת טיול משותף בחו"ל, איחרנו את ארוחת-הבוקר במלון. אמא קיבלה התכווצויות-בטן איומות. נאלצנו לק נות לה עוגיות בחנות הראשונה שניקרתה בדרכנו. אמא טרפה את החבילה מבלי ללעור, מבלי לקחת אוויר, ולראשונה אמרה: „שם, במחנה, כשכבר נתנו אוכל, היו נותנים לנו פחות מרקה, ומיד לוקחים את השאריות. לכן אני מוכרחת לאכול מהררמה.“ שיהיה משהו בכטן, אולי נצטרך לברוח.“

אמא מהונגריה ואבא מפולין. ואצלנו בבית מבשלים אוכל אחר, גלות. כליכך רצי תי לפאלף וחמום. אצלי בבית אצלנו גולאש וגעפילטע פיש. התביישתי. בילדותנו התחלקנו לשתי קבוצות-ילדים — ילדים שגולדו להורים ש„מפה“, איזה אושר, שייכים, אמיתיים, צברים! ואלה שו נולדו למי שבאו מ„שם“. כמה קינאתי בחבריי-ילדות שהיו להם הוי רים בעלי מורשת פלמ"ח וקומיזים: אצלנו ריברו גרמנית, ואמא כתבה בשגיי

היותם „ניצוליי-השואה“. בודדים בעולם, מחפ-שים תמיכה וחום. אמא ואבא דיברו בינם גר-מנית (כשריברו), אמא מהונגריה, אבא מפולין — כמה אכסורר שהגשר שחיבר בין שתי שפות, לעומות זו לזו, היה רווקא הגרמנית. לאמא של אבא שלי קראו שרה. אבא רצה לקרוא לי על שמה. איזה מזל שיש לי דוד ספרותי, שמצא את הפשרה והציע לקרוא לי שרית. שרית בא מפסוק תנ"כי, שלמרתני ב-עליפה, כדי שאוכל להתגונן ולהסביר לכו-לם: „לא יעקב עוד שמך כי אם ישראל כי שרית עם אלוהים ועם אנשים ותוכל.“ כשי הייתי קטנה היה שמי ייחודי, לא היו כמעט „שרית“: ובכל זאת, אני זוכרת את עצמי דר-אגת להסביר שוב ושוב, עוד לפני שנשאלתי, שאין כל קשר בין שמי לבין השם „שרה“.

דואגת לצטט את הפסוק התנ"כי. דואגת להכריז קבל-עם — אני מאופרה אחרת, אני לא נושאת את שם סבתי. ובבית לא סיפרו כלום. לא אמרו דבר. חלל ריק.

רוצה עוד בצלחת

מה יהי סבתי? מה היתה? כל שידעתי ש-יקראו לה שרה. אבא מעולם לא סיפר. לא יודעת עד היום, ואני בת 32, איך קראו לסבא שלי. שמם ותאורים מעולם לא עלה. לא ראיתי, לא שמעתי, לא ידעתי. לאבא היו הרבה אחים ואחיות (חושבת ששמונה). מהם ניצלו ארבעה. מה היה הסדר הכרונולוגי שלהם? מי היו? מה אהבו? בני כמה היו? — אבא, אולי עכשיו תגלה לי סוף-סוף? איך מתו? פעם שמעתי בחריי-חררים מין סיפור מעורפל על גרמנים המגיעים לחצר ביתו של אבא, מוציאים את כל המישפחה לרחבת-